

Mansit ergo in eodem loco duobus diebus. (*Foan. XI. 6.*)

Inter omnia miracula, quæ Dei Filius, ut suam panderet divinitatem operatus est, supereminet hoc, et quasi quemdam obtinet principatum quod circa Lazarum fecit. Et quidem singula opera ejus admiratione dignissima sunt. (*Cyrillus ibidem.*)

Multam devotionem et fidei magnitudinem exprimebant (Maria et Martha) dicentes, *ecce quem amas infirmatur* : tantam enim potentiam in Domino esse credebant, quod mirum videretur qualiter virum sibi dilectum infirmitas potuerit occupare. (*Theophylactus.*)

II. — Post hæc dixit eis (discipulis suis) : Lazarus amicus noster dormit : sed vado, ut a somno excitem eum. (*Foan. XI. 11.*)

Dixerat autem Jesus de morte ejus : illi autem putaverunt quia de dormitione somni diceret.

Tunc ergo Jesus dixit eis manifeste : Lazarus mortuus est. (*Foan. XI, 13, 14.*)

Secundum potentiam suam dixit dormientem, sicut et Apostolus dicit, (*I. Thess. V.*) “ De dormientibus autem nolo vos ignorare. ” Dormientes appellavit, quia resurrecturos prænuntiavit. Sed quomodo interest in ipsis qui quotidie dormiunt et exsurgunt,

quid quisque videat in somnis; alii sentiunt læta somnia, alii torquentia : sic unusquisque cum causa sua dormit, cum causa sua surgit. (*Augustinus.*)

Non autem cum dixerit Dominus “*Lazarus mortuus est*” adjecit, vado ut resuscitem eum : non enim volebat verbis prædicere quod per opera debebat certificare, vanam gloriam nos ubique fugere docens. (*Chrysostomus.*)

III. — Venit itaque Jesus : et invenit eum quatuor dies jam in monumento habentem. (*Foan. XI. 17.*)

Et dixit : Ubi posuistis eum? Dicunt ei : Domine, veni, et vide. (*Foan. XI. 34.*)

Jesus ergo, venit ad monumentum : erat autem spelunca : et lapis superpositus erat ei.

Ait Jesus : Tollite lapidem. Dicit ei Martha soror ejus, qui mortuus fuerat : Domine jam foetet, quatuoriduanus est enim. (*Foan. XI. 38, 39.*)

Quod et interrogat (*locum sepulti*), vocationem nostram, quæ fit in occulto, arbitrator significare. Prædestinatio enim nostræ vocationis occulta est, cujus secreti signum est interrogatio Domini quasi nescientis, cum ipsi nesciamus : vel quod ignorare se

peccatores, alio loco Dominus ostendit, dicens : (*Matth. VII.*) " Non novi vos : " Quia in disciplina et præceptis ejus non sunt peccata. (*Augustinus.*)

iv. — Tulerunt ergo lapidem : Jesus autem voce magna clamavit : Lazare veni foras.

Et statim prodiit qui fuerat mortuus, ligatus pedes, et manus institis, et facies illius sudario erat ligata. Dixit eis Jesus : Solvite eum, et sinite abire. (*Joan. XI. 41, 43, 44.*)

Sunt enim nonnulli qui, latente tantum cogitatione peccati, sibi mortem consciscunt; sed tales se vivificare significans Dominus suscitavit filiam Archisynagogi.

Alii vero ipsum malum quo delectantur agendo, mortuum suum quasi extra portas efferunt : et hos se suscitare demonstrans, suscitavit filium viduæ extra portas civitatis. Quidam vero etiam peccati consuetudine se quasi sepeliendo corrumpunt : et ad hos etiam erigendos adest gratia Salvatoris : ad quod intimandum resuscitavit Lazarum quatuor dies in monumento habentem.

Quanto autem gravior est mors animæ, tanto acrior pœnitentis fervor insistat. Unde jacentem in conclavi mortuum levi voce resuscitat : delatum foras juvenem pluribus dictis corroborat : ad quatruiduanum vero

suscitandum fremuit spiritu, lacrymas fudit, et voce magna clamavit. Sed et hic notandum, quod publica noxia publico egent remedio : levia peccata, secreta queunt pœnitentia deleri. Puella in domo jacentis paucis arbitris resurgit : juvenis extra domum turba multa comitante suscitatur : Lazarus de monumento vocatus multis populis innotuit. (*Beda, Cap. XXXIII, in Luc.*)

MUTILATUS.

MEDITATIO CXXVI.

Christus Malcho abscissam
aurem restituit.

i. — Videntes autem hi, qui circa ipsum erant, quod futurum erat, dixerunt ei : Domine, si percutimus in gladio? (*Luc. XXII. 49.*)

Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum : et percussit pontificis servum : et abscidit auriculam ejus dexteram. Erat autem nomen servo Malchus. (*Joan. XVIII. 10.*)

Sed qualiter jussus non peram habere neque duo vestimenta, gladium habet? Mihi videtur hunc formidans præparasse dudum. (*Chrysostomus.*)

Vel ad opus agni illo indigens, ferebat hunc etiam post cœnam. (*Theophylactus.*)

Qui percussit, secundum Joannem, Petrus erat : quem autem percussit, Malchus vocabatur. (*Augustinus.*)

Eruditus enim in lege Petrus promptus affectu, qui sciret Phinees reputatum ad justitiam quod sacrilegos peremisset, percussit principis servum. (*Ambrosius.*)

II.—Dixit ergo Jesus Petro : Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum? (*Joan. XVIII. 11.*)

Factum autem Petri Dominus improbat, et progredi ultra prohibuit. Etenim ille ad patientiam commonendus fuit. (*Augustinus.*)

Non solum autem minis eum cohibuit ut Matthæus refert, sed et aliter consolatur eum dicens : *Calicem quem dedit mihi Pater*, etc. Ostendens quoniam non illorum virtutis quæ fiebant erant, sed suæ concessionis; et quod non est Deo contrarius, sed obediens usque ad mortem. (*Chrysostomus.*)

III. — Respondens autem Jesus, ait : Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam ejus, sanavit eam. (*Luc. XXII. 51.*)

Nunquam enim pietatis suæ Dominus obliviscitur. Illi justo mortem inferunt, iste persequentium vulnera sanat. (*Beda.*)

Magnum est quod factum est, non solum quia curavit, sed quia curavit eum qui super eum venerat, et paulo post alapam daturus erat. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CXXVII.

Mutus, cæcus, simulque a dæmone obsessus, linguam et oculos recipit.

Vide inter dæmoniacos. (Medit. CVII.)

MUTUS ET SURDUS.

MEDITATIO CXXVIII.

Mutus et surdus aures ac linguam recipit.

I. — Jesus exiens de finibus Tyri, venit per Sidonem ad Mare Galilææ inter medios fines Decapoleos.

Et adducunt ei surdum, et mutum, et deprecabantur eum, ut imponat illi manus. (*Marc. VII. 31, 32.*)

Surdus et mutus est qui nec aures audiendi verba Dei habet, nec os aperit pro loquendis; quales necesse est ut hi qui loqui jam, et audire divina eloquia didicerunt, Domino sanandos offerant. (*Beda.*)

II. — Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas ejus : et exspuens tetigit linguam ejus :

Et suspiciens in cœlum, ingemuit, et ait illi : Ephpheta, quod est adaperire.

Et statim apertæ sunt aures ejus, et solutum est vinculum linguæ ejus, et loquebatur recte. (*Marc. VII. 33, 34, 35.*)

Seorsum autem a turbulentis cogitationibus, et actibus inordinatis, sermonibusque incompositis educitur qui sanari meretur. Digni autem qui in aures mittuntur, verba, vel dona Spiritus sunt, de quo dicitur (*Exod. VIII.*) "Digitus Dei est hic." Sputum autem divina Sapientia est, quæ solvit vinculum labiorum humani generis, ut dicat : "Credo in Deum Patrem omnipotentem" et cetera. Suscipiens autem in cœlum ingemuit, id est gemere nos docuit, et in cœlum thesauros cordis nostri erigere : quia per gemitum compunctionis intimæ frivola lætitia carnis purgatur. Apertæ sunt autem aures ad hymnos et cantica et psalmos. Solvit linguam, ut eructet verbum bonum,

quod non possunt mina nec verbera cohibere. (*Hieronymus.*)

III. — Et præcepit illis ne cui dicerent. Quanto autem eis præcipiebat, tanto magis plus prædicabant.

Et eo amplius admirabantur dicentes : Bene omnia fecit : et surdos fecit audire, et mutos loqui. (*Marc. VII. 36, 37.*)

Si autem sciebat eos, tanto magis prædicaturos quanto magis ne prædicarent eis præcipiebat : ut quid hæc præcipiebat? Nisi pigris volebat ostendere quanto gaudiosius, quanto ferventius eum prædicare debeant, quibus jubet ut prædicent, quando illi qui prohibebantur, tacere non poterant? (*Augustinus.*)

PARALYTICI.

MEDITATIO CXXIX.

Christus paralytico dimittit prius peccata.

I. — Jesus iterum intravit Capharnaum (civitatem suam. *Mat. IX. 1.*) post dies.

Et auditum est quod in domo esset, et convenerunt multi, ita ut non caperet

neque ad januam, et loquebatur eis verbum. (*Marc. II. 1, 2.*)

Factum est in una dierum, et ipse sedebat docens. Et erant Pharisei sedentes, et legis doctores, qui venerant ex omni castello Galilææ, et Judææ, et Jerusalem : et virtus Domini erat ad sanandum eos. (*Luc. V. 17.*)

Non quasi mutus acciperet potestatem alterius, sed quasi Deus et Dominus propria operabatur virtute. Quia vero necessarium erat, ubi tanta Scribarum et Phariseorum turba convenerat, aliquid fieri ex his quæ virtuti attestarentur ipsius coram eis qui eum parvipendebant; factum est quoddam miraculum in paralytico : in quo, quia defecisse videbatur medicinalis ars, portabatur a proximis ad supernum et cœleste remedium. (*Cyryllus.*)

II. — Et ecce offerebant ei paralyticum jacentem in lecto. (*Mat. IX. 2.*) Qui a quatuor portabatur. (*Marc. II. 3.*) Et quærebant eum inferre, et ponere ante eum.

Et non inveniendes qua parte illum inferrent præ turba. (*Luc. V. 18, 19.*) Et cum non possent offerre eum illi præ turba. (*Marc. II. 4.*) Ascenderunt supra tectum.

(*Luc. V. 19.*) Nudaverunt tectum ubi erat : et patefacientes submiserunt grabatum in quo paralyticus jacebat. (*Marc. II. 4.*) Per tegulas summiserunt eum cum lecto in medium ante Jesum. (*Luc. V. 19.*)

Primum omnium unusquisque æger peccatæ precatores salutis debet adhibere, per quos vitæ nostræ compago resoluta, actuumque nostrorum clausa vestigia, verbi cœlestis remedio refoventur. Sint igitur aliqui monitores mentis, qui animum hominis quamvis exterioris corporis debilitate torpentem ad superiora erigant. (*Ambrosius. lib. 5. Luc. cap. 5.*)

III. — Cum autem vidisset Jesus fidem illorum, ait paralytico. (*Marc. II. 5.*) Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. (*Mat. IX. 2. — Marc. II. 5. — Luc. V. 20.*) Et cœperunt cogitare Scribæ, et Pharisei, dicentes (intra se : Hic blasphemat. (*Mat. IX. 3.*) Quis est hic qui loquitur blasphemias. (*Luc. V. 21.*) Erant illic quidam de Scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis :

Quid hic sic loquitur? blasphemat. (*Marc. II. 6, 7.*) Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus? (*Marc. II. 7. — Luc. V. 21.*)

Pensate quantum valeat fides propria apud Deum, apud quem tantum valuit fides aliena. (*Ambrosius.*)

Mira Domini humilitas : despectum et debilem, totisque membrorum dissolutum compagibus filium vocat, quem sacerdotes non dignarentur attingere : aut certe ideo filium, quia dimittuntur ei peccata sua. (*Beda.*)

Ubi datur nobis intelligentia, propter peccata plerasque evenire corporum debilitates. Et idcirco forsitan prius dimittuntur peccata ; ut causis debilitatis ablati sanitas restituatur. (*Hieronymus.*)

Scribæ autem diffamare volentes, etiam nolentes fecerunt clarere quod factum est, hoc enim est superabundantia ejus sapientiæ quod sua per inimicos manifestat. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CXXX.

Christus, dimissis paralytico peccatis, eumdem sanitati restituit.

I. — Ut cognovit Jesus (spiritu suo *Marc. II. 8.*) cogitationes eorum, respondens dixit ad illos : (*Luc. V. 22.*) Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?

Quid est facilius dicere : Dimittuntur tibi peccata tua : an. dicere : Surge, et

ambula. (*Mat. IX. 5. — Marc. II. 9. — Luc. V. 23.*)

O Pharisei, quia dicitis, *Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* Respondeo vobis : Quis potest secreta cordis scrutari, nisi solus Deus? qui per Prophetas dicit (*Jerem. XVII.*) “Ego Dominus scrutans corda et probans renes.” (*Cyrillus.*)

Si ergo increduli estis erga primum, scilicet remissionem peccati, ecce aliud adjicio dum intima vestra patefacio : quia etiam aliud dum paralytici corpus consolido. (*Chrysostomus.*)

II. — Ut autem sciatis, quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc ait Paralytico : Surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam. (*Mat. IX. 6. — Marc. II. 10, 11. Luc. V. 24.*) Et confestim consurgens coram illis, tulit lectum, in quo jacebat : et abiit in domum suam, magnificans Deum. (*Luc. V. 25.*)

Ut cognoscatis quoniam qui apparet vobis homo, potestatem habeat tamquam deus respicite. Quia remittere peccata latentem habet demonstrationem : ad erigendum autem sua auctoritate paralyticum manifesta opus erat demonstratione, facit quod manifestum est in signum ejus quod erat occul-

tum, et per hoc et per illud facit fidem quod hoc possit et illud. (*Euthymius, ibid.*)

Sortiti sumus etiam nos ab eo tam mirabilem gratiam : dictum est enim discipulis, (*Joan. XX.*) " Quorum remisistis peccata remittuntur eis. " Quomodo autem non magis ipse peccata dimittit, qui ceteris potestatem faciendi hoc tradit? (*Cyrrillus.*)

III. — Videntes autem turbæ time- runt, et magnificaverunt Deum, qui dedit potestatem talem hominibus. (*Mat. IX. 8.*)

Surrexit ille : et, sublato grabato, abiit coram omnibus, ita ut mirarentur omnes, et honorificarent Deum, dicentes : Quia nunquam sic vidimus. (*Marc. II. 12.*)

Stupor apprehendit omnes, et magnificabant Deum. Et repleti sunt timore, dicentes : Quia vidimus mirabilia hodie. (*Luc. V. 26.*)

Divini operis miracula malunt timere quam credere. Si autem credidissent, non timuissent utique, sed dilexissent : perfecta enim dilectio foras timorem excludit. (*Ambrosius.*)

Magni timoris res est, non dimissis a Christo peccatis, in mortem resolvi : quia nullus est in domum aeternam reditus, si cui indulta non fuerit venia delictorum. Ces- sante autem timore, honor Deo redditur

quod potestas hominibus hac via data sit per verbum ejus, et peccatorum remissionis, et corporum resurrectionis, et reversionis in cœlum. (*Hilarius.*)

MEDITATIO CXXXI.

Servi paralytici herus mittit seniores
Judæorum ad Christum.

I. — Cum Jesus implesset omnia verba sua in aures plebis, intravit Capharnaum.

Centurionis autem cujusdam servus male habens, erat moriturus : qui illi erat pretiosus. (*Luc. VII. 1, 2.*)

Strenuus quidem in bellis erat iste centurio, et militibus Romanis præfectus. Quia vero specialis servus ejus domi languens jacebat, considerans quales Salvator erga ceteros virtutes agebat sanando languidos, et judicans quod non secundum vires humanas hæc agebantur miracula, mittit ad eum ut ad Deum, non habito respectu ad apparens organum quo cum hominibus conversabatur. (*Eusebius.*)

II. — Et cum audisset de Jesu, misit ad eum seniores Judæorum rogans eum ut veniret, et salvaret servum ejus. (*Luc. VII. 3.*)

Qualiter Matthæus dicit quod ipse (centurio) dixit : “ Non sum dignus ut intres sub tectum meum : ” Lucas autem hic dicit, quoniam rogat ut veniat? Sed mihi videtur quod Lucas significat nobis Judaicas blanditias. Credibile enim est ut eum vellet abire centurio, retraheretur a Judæis blandientibus, et dicentibus, quia nos euntes ducemus eum : unde et eorum preces adulationibus plenæ sunt. (*Chrysostomus.*)

III. — At illi cum venissent ad Jesum rogabant eum sollicite, dicentes ei : Quia dignus est ut hoc illi præstes.

Diligit enim gentem nostram : et Synagogam ipse ædificavit nobis.

Jesus autem ibat cum illis. (*Luc. VII. 4, 5, 6.*)

Seniores quidem Judæorum pro modicis sumptibus ad opus synagogæ datis gratiam poscunt : sed Dominus non propter hoc, sed pro majori causa, volens scilicet generare credulitatem in cunctis mortalibus per suam virtutem, seipsum exhibuit. (*Eusebius.*)

Quod utique non ideo faciebat quia abiens curare non poterat : sed ut formam tibi daret humilitatis imitandæ. (*Ambrosius.*)

MEDITATIO CXXXII.

Idem herus centurio Christum per amicos adit, et alloquitur.

I. — Et cum jam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos, dicens : Domine noli vexari : non enim sum dignus ut sub tectum meum intres. (*Luc. VII. 6.*)

Centurio vero militari timore deposito, reverentiam sumit, et ad fidem facilis, et ad honorificentiam promptus, non enim hominis, sed Dei potestate coniecit dari a Christo hominibus sanitatem. Judæi quidem dignitatem ejus prætenderant : iste vero indignum se asseruit non solum beneficii, sed etiam susceptionis Domini.

II. — Propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te, sed dic verbo et sanabitur puer meus. (*Luc. VII. 7.*)

Attende centurionem debitam opinionem habentem de Domino : non enim dixit : Ora, sed tantummodo : Jube. (*Chrysostomus.*)

III. — Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, et dico huic, Vade, et vadit : et alii,

Veni, et venit : et servo meo, Fac hoc, et facit. (*Luc. VII. 8.*)

Hominem se potestati, vel tribuni, vel præsidis subditum dicit : imperare tamen minoribus : ut subaudiatur, eum multo magis qui Deus sit, non per adventum tantum corporis, sed per Angelorum ministeria posse implere quod vellet. (*Beda.*)

MEDITATIO CXXXIII.

Centurio denique Christum adit et servus paralyticus verbo sanatur.

I. — Accessit ad eum centurio, rogans eum;

Et dicens : Domine, puer meus jacet in domo paralyticus, et male torquetur.

Et ait illi Jesus : Ego veniam, et curabo eum. (*Matth. VIII. 5, 6, 7.*)

Omnia ista cum dolore cognominavit : et jacentem, et paralyticum, et male detentum : ideo ut animæ suæ angustias demonstraret, et Dominum commoveret : sic debent omnes condolere servis et eorum curam habere. (*Rabanus.*)

Quod nunquam fecit hic facit Jesus : Ubique enim sequitur voluntatem supplicantium, hic autem præsilat, et non solum

curare promittit, sed ire ad domum. Facit autem hoc, ut discamus centurionis virtutes. (*Chrysostomus.*)

II. — Et respondens centurio, ait : Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum : sed tantum dic verbo, et sanabitur puer meus. (*Matth. VIII. 8.*) Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, et dico huic, Vade, et vadit : et alii, Veni, et venit : et servo meo, Fac hoc, et facit. (*Matth. VIII. 9.*)

Dicendo autem se indignum præstitit dignum, non in cujus parietes, sed in cujus cor Verbum Dei Christus intraret. Neque hoc diceret cum tanta fide et humilitate, nisi illum quem timebat intrare domum suam, corde gestaret : Nam non erat magna felicitas, si Jesus intraret in parietes ejus, et non esset in pectore ejus. (*Augustinus.*)

III. — Audiens autem Jesus miratus est. (*Matth. VIII. 10.*)

Et conversus sequentibus se turbis, dixit : Amen dico vobis, nec in Israel tantam fidem inveni. (*Luc. VII. 9.* — *Matth. VIII. 10.*)

Dico autem vobis, quod multi ab Oriente, et Occidente venient, et recumbent cum Abraham, et Isaac et Jacob in regno cœlorum :

Filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores : ibi erit fletus, et stridor dentium. (*Matth. VIII. 11, 12.*)

Attende quantum sit aut quale quod Dei unigenitus miratur. Aurum, divitiæ, regna, principatus in conspectu ejus sunt tamquam umbra vel flos decidens : nihil ergo horum in conspectu Dei mirabile est, quasi magnum vel pretiosum; sed tantum fides : hanc miratur honorificans, hanc acceptabilem sibi æstimat. (*Origenes.*)

iv. — Et dixit Jesus centurioni : Vade, et sicut credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora. (*Matth. VIII. 13.*)

Et reversi, qui missi fuerant domum, invenerunt servum, qui languerat, sanum. (*Luc. VII. 10.*)

Sicut Dominus domum centurionis corpore non intravit, sed abiens corpore, præsens majestate, puerum sanavit; sic et in solo Judaico populo corpore fuit : apud alias autem gentes, nec de virgine natus est, nec passus est, nec humana pertulit, nec divina mirabilia fecit; et tamen imple-

tum est quod dictum erat. (*Psal. XVII.*)
 “ Populus quem non cognovi, servivit mihi; in auditu auris obedivit mihi. ” Judæa enim gens cognovit, et crucifixit; orbis terrarum audivit et credidit. (*Augustinus.*)

SURDUS.

MEDITATIO CXXXIV.

Christus aperit aures surdi et vinculum linguæ solvit eidem.

Vide inter mutos. (Med. CXXXVII.)

TURBA VARIORUM ÆGRORUM.

MEDITATIO CXXXV.

Christus prædicans et sanans obit totam Galilæam.

1. — Circuibat Jesus totam Galilæam, docens in synagogis eorum, et prædicans evangelium regni : et sanans omnem languorem, et omnem infirmitatem in populo. (*Matth. IV. 23.*)

In quo doctorum vita instruitur : ut enim non sint pigri, docentur per hoc quod dicitur : *Circuibat Jesus. (Remigius.)*

Quia enim illi ut debiles ad medicum venire non poterant, ipse sicut studiosus medicus, circuibat graviter ægrotantes : et Dominus quidem circuibat singulas regiones : qui autem sunt unius regionis pastores, considerando debent circuire populi singulas passiones, ut ad remedium passionis eorum, aliquod medicamentum in Ecclesia proferatur. (*Chrysostomus.*)

II. — Et abiit opinio ejus in totam Syriam, et obtulerunt ei omnes male habentes, variis languoribus, et tormentis comprehensos, et qui dæmonia habebant, et curavit eos. (*Matth. IV. 24.*)

Quia prædicatores debent habere bonum testimonium ab his qui foris sunt, ne si vita despicitur, prædicatio contemnatur, subditur : *Et abiit opinio ejus ad totam Syriam. (Glossa.)*

III. — Et secutæ sunt eum turbæ multæ de Galilæa, et Decapoli, et de Jerosolymis, et de Judæa, et de trans Jordanem. (*Matth. IV. 25.*)

Quadripartitæ sunt (turbæ scilicet quæ sequebantur Dominum). Alii propter cæleste magisterium, ut discipuli; alii ob cura-

tionem infirmitatum : alii sola fama et curiositate, volentes experiri an verum esset quod dicebatur; alii per invidiam, volentes eum in aliquo capere et accusare. (*Rabanus.*)

ALIA MEDITATIO

Ex capite IX. Matthæi.

I. — Circuibat Jesus omnes civitates, et castella, docens in synagogis eorum, et prædicans evangelium regni, et curans omnem languorem, et omnem infirmitatem. (*Matth. IX. 35.*)

Vides autem quod æqualiter et vicis et urbibus et castellis, id est et magnis et parvis, Evangelium prædicaverit, ut non consideraret nobilium potentiam, sed salutem credentium. (*Hieronymus.*)

Quamvis annuntientur bona temporalia, tamen non dicitur Evangelium. Hinc est quod lex non nominatur Evangelium; quia suis observatoribus non promittebat bona cælestia, sed terrena. (*Remigius.*)

Sciendum est autem quia illos quos corpore sanabat forinsecus, mente sanabat intrinsecus. (*Remigius.*)

II. — Videns autem turbas, misertus est eis : quia erant vexati, et jacentes

sicut oves non habentes pastorem. (*Matth. IX. 36.*)

Per quod officium boni pastoris magis quam mercenarii in se Christus ostendit. Quare autem misertus sit? (*Remigius.*)

Quia erant vexati per diversas errores, et jacentes, id est torpentes, non valentes surgere: et cum haberent pastores, erant quasi non haberent pastorem. (*Rabanus.*)

Quoniam, principes Judæorum, pastores existentes eâ quæ luporum erant ostendebant: non solum enim non emendabant multitudinem, sed et nocebant eorum profectui. Illis enim admirantibus et dicentibus: "Nunquam apparuit sic in Israel," e contrario dicebant, "Quoniam in principe dæmoniorum ejicit dæmonia." (*Chrysostomus.*)

III. — Tunc dicit discipulis suis: Messis quidem multa, operarii autem pauci.

Rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. (*Matth. IX. 37, 38.*)

Postquam autem Dei Filius de cælo prospexit in terram ut audiret gemitus compeditorum, mox multa messis cœpit augeri: turbæ namque humani generis fidei non appropinquassent, nisi quia auctor humanæ salutis de cælis prospexit in terram. (*Remigius.*)

Messis ergo dicuntur homines, qui possunt meti a prædicatoribus, et de collectione perditorum separari ut grana excussa a paleis; postea in horreis reponantur. (*Glossa.*)

MEDITATIO CXXXVI.

Christus Capharnai multos infirmos curat.

I. — Cum sol occidisset; omnes qui habebant infirmos variis languoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponens, curabat eos. (*Luc. IV. 40.*)

Quamvis autem ut Deus potuisset omnes verbo pellere morbos tamen tangit eos, ostendens propriam carnem efficacem ad præstanda remedia, nam caro Dei erat. Sicut enim ignis appositus vasi æneo imprimit ei propriæ caliditatis effectum: sic omnipotens Dei Verbum, cum univit sibi veraciter assumptum templum ex Virgine animatum et intellectivum, particeps suæ potestatis effectum ei inseruit. Tangat et nos, immo potius nos illum tangamus, quatenus, et nos ab animarum infirmitatibus liberet, necnon a dæmonum impugnatione et superbia. (*Cyrillus.*)

II. — Erat omnis civitas congregata ad januam.

Et curavit multos, qui vexabantur variis languoribus. (*Marc. I. 33, 34.*)

Erant enim quidam infideles, qui minime curati sunt propter incredulitatem eorum. Multos ergo ex oblati sanavit, illos scilicet qui fidem habebant. (*Theophylactus.*)

III. — Omnes male habentes curavit.

Ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam dicentem : Ipse infirmitates nostras accepit : et aegrotationes nostras portavit. (*Matth. VIII. 16, 17.*)

Hoc autem de peccatis magis a Propheta dictum esse videtur. Qualiter igitur Evangelista de aegritudinibus hoc exponit? Sed sciendum, quod vel historiae hic testimonium adaptavit, vel ostendit quoniam plures aegritudines ex peccatis sunt animarum : nam et ipsa mors a peccatis habet radicem. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO CXXXVII.

Christus omne genus morborum sanat in loco campestri.

I. — Descendens Jesus cum illis (*de monte cum duodecim Apostolis*) stetit in loco campestri, et turba discipulorum ejus, et multitudo copiosa plebis ab omni Judæa, et Jerusalem, et maritima, et Tyri, et Sidonis.

Qui venerant ut audirent eum, et sanarentur a languoribus suis. (*Luc. VI. 17, 18.*)

Raro, hoc quoque uspiam vel turbas Dominum ad altiora sequi, vel quempiam debilem invenies in monte curari; sed exstincta febre libidinum, accensaque scientiæ luce, pedetentim quemquam ad culmem subire virtutum. (*Beda.*)

II. — Et qui vexabantur a spiritibus immundis, curabantur. (*Luc. VI. 18.*)

Immundi autem dicuntur, dæmones, propter impietatem, ac elongationem a Deo, et quia omnibus immundis et pravis operationibus se immiscent. (*Chrysostomus.*)

Vide, contra superbiam dæmonum quantum habeat virtutem Dei humilitas, qua in forma servi apparuit. (*Augustinus.*)

III. — Et omnis turba quærebat eum tangere : quia virtus de illo exibat, et sanabat omnes. (*Luc. VI. 19.*)

Turba autem quæ tangere Dominum potuit, spiritus illius virtute sanatur, ut supra leprosus Domino tangente mundatur. Tactus ergo Salvatoris opus est salutis, quem tangere est fideliter in eum credere a quo tangi est ejus munere sanari. (*Beda.*)

MEDITATIO CXXXVIII.

Christus in regione Genesareth omnes male habentes sanitati restituit.

I. — Cum transfretassent, venerunt in terram Genesar. (*Matth. XIV. 34.*) In terram Genesareth, et applicuerunt.

Cumque egressi essent de navi continuo cognoverunt eum. (*Marc. VI. 53, 54.*)

Cognoverunt autem eum rumore, non facie : vel certe pro signorum magnitudine quæ perpetrabat in populis, et vultu plurimis notus erat. (*Hieronymus.*)

II. — Et percurrentes (viri loci illius *Matth. XIV. 35.*) universam regionem illam, cœperunt in grabatis eos, qui se

male habebant, circumferre, ubi audiebant eum esse. (*Marc. VI. 55.*)

Et obtulerunt ei omnes male habentes. (*Matth. XIV. 35.*)

Et vide quanta fides sit hominum terræ Genesareth, ut non præsentium tantum salute contenti sint, sed mittant ad alias per circuitum civitates. (*Hieronymus.*)

Neque enim similiter ut prius ad domos trahebant, et tactum manus inquirebant : sed cum majori fide eum alliciebant. Mulier enim quæ fluxum sanguinis patiebatur, universos hanc sapientiam docuit, ut scilicet tangendo fimbriam vestimenti Christi salventur. (*Chrysostomus.*)

III. — Et quocumque introibat, in vicis, vel in villas, aut civitates, in plateis ponebant infirmos, et deprecabantur eum, ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent, et quotquot tangebant eum, salvi fiebant. (*Marc. VI. 56.*)

Et quicumque tetigerunt, salvi facti sunt. (*Matth. XIV. 36.*)

Nos autem non solum fimbriam aut vestimentum Christi habemus ; sed etiam corpus ejus, ut comedamus. Si ergo qui fimbriam vestimenti ejus tetigerunt tantam acceperunt virtutem, multo magis qui totum ipsum sument. (*Chrysostomus.*)

ALIA MEDITATIO

Ex sancto Marco.

I. — Jesus autem cum discipulis suis secessit ad mare : et multa turba a Galilæa, et Judæa secuta est eum.

Et ab Jerosolymis, et ab Idumæa et trans Jordanem : et qui circa Tyrum, et Sidonem, multitudo magna audientes quæ faciebat, venerunt ad eum. (*Marc. III. 7, 8.*)

Tyrîi et Sidonii, alienigenæ existentes, utilitatem a Christo excipiunt : propinqui vero ejus Judæi scilicet, ipsum persequuntur; et sic nulla est propinquitatis utilitas, nisi similitudo bonitatis existat. (*Theophylactus.*)

Illi enim videntes opera virtutum ejus, et verba doctrinæ audientes, eum persequuntur; isti autem opinione tantum ducti virtutum ejus, congesto agmine permaximo veniunt ad audiendum eum, opemque salutis flagitandam. (*Chrysostomus.*)

II. — Et dixit discipulis suis ut navicula sibi deserviret propter turbam, ne comprimerent eum.

Multos enim sanabat, ita ut irruerent in eum ut illum tangerent quotquot habebant plagas. (*Marc. III. 9, 10.*)

Vide occultatam gloriam ejus; etenim ne laudaret eum turba, petit naviculam, ut intrans in eam conservetur illæsus.

Plagas autem dicit infirmitates : ipse namque Deus nos vulnerat, ut filios Pater. (*Theophylactus.*)

III. — Et spiritus immundi, cum illum videbant, procidebant ei : et clamabant dicentes :

Tu es Filius Dei. Et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum. (*Marc. III. 11, 12.*)

Nolebat Dominus dæmonis ore laudari, et testimonio impuri spiritus approbari : simulque volebat ostendere malos spiritus audiendos non esse, etiamsi vera dicant. (*Merchoisius in Cap. I. Marci.*)

MEDITATIO CXXXIX.

Christus plurimos ægros sanat in monte.

I. — Venit Jesus secus mare Galilææ : et ascendens in montem, sedebat ibi. (*Matth. XV. 29.*)

Ascendit autem in montem, ut quasi avis teneros fetus provocet ad volandum. (*Hieronymus.*)

Ut scilicet auditores suos erigat ad superna et cœlestia meditanda. Sedebatque ibi, ut demonstraret, non nisi in cœlestibus requiem esse quærendam. (*Rabanus.*)

II. — Et accesserunt ad eum turbæ multæ, habentes secum mutos, cæcos, claudos, debiles, et alios multos : et projecerunt eos ad pedes ejus, et curavit eos. (*Matth. XV. 30.*)

Eo autem sedente in monte, id est in cœlorum arce, accedunt turbæ fidelium, devota mente illi appropinquant, ducentes secum mutos et cæcos, etc., eosque ad pedes Jesu projiciunt : qui peccata confitentes ipsi soli curandos subjiciunt. (*Rabanus.*)

III. — Ita ut turbæ mirarentur videntes mutos loquentes, claudos ambulantes, cæcos videntes : et magnificabant Deum Israel. (*Matth. XV. 31.*)

Quos ita curat (*Pœnitentes scilicet*) ut turbæ mirentur et magnificent Deum ; quia fideles, quando viderint eos qui spiritualiter ægrotaverant, diversis operibus virtutum ditatos : laudem Deo decantant. (*Rabanus.*)

PARS QUARTA.

De doctrina Christi.

PRÆMEDITATIO.

I. — Jesus venit Nazareth, ubi erat nutritus, et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam, et surrexit legere.

Et traditus est illi liber Isaïæ prophætæ. (*Luc. IV. 16, 17.*)

“ *Venit Nazareth* ” ut et nos doceat prius proprios beneficari et docere, deinde et ad reliquos amicitiam spargere. (*Theophyl.*)

Confluebant autem die sabbati in synagogis, ut feriatis mundi negotiis, ad meditanda legis monita quieto corde residerent. (*Beda.*)